

СТАНОВИЩЕ

от

Доц. д-р Жения Русева Петрова, д.м

Катедра „Обща медицина“ МУ Варна

относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ Област на висшето образование: 7. Здравеопазване и спорт професионално направление: 7.1 Медицина по научна специалност: Обща медицина

на д-р Магдалена Иванова Бошева

на тема **“ Двигателна активност при пациенти на хемодиализа и възможности за оптимизирането и “**

Научен ръководител: Проф. д-р Валентина Маджова, д.м.

С Решение на Председателя на Научното жури и съгласно Заповед на Ректора на МУ-Варна № Р-109-402 от 01.10.2025 г. съм определена да представя становище относно дисертационния труд на д-р Магдалена Иванова Бошева на тема „ Двигателна активност при пациенти на хемодиализа и възможности за оптимизирането и “ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност Обща медицина.

Настоящото становище е разработено и представено съобразно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и ППЗРАСРБ.

Кратки биографични данни на докторанта.

Д-р Магдалена Иванова Бошева е родена на 21.02.1995 год. През 2020 год. се дипломира като магистър по Медицина в МУ Варна, а през 2023 г. като магистър по Здравен мениджмънт и медико- социални грижи в МУ Варна. Д-р Бошева е асистент към катедра Обща медицина на МУ Варна. Тя работи като лекар и специализант по Физикална и рехабилитационна медицина към Клиника по Физикална и рехабилитационна медицина към УМБАЛ „Света Марина“ Варна.

Значимост и актуалност на разработваната тема: Дисертационният труд на д-р Магдалена Иванова Бошева третира актуален и важен практически проблем с интердисциплинарно значение. Хроничната бъбречна недостатъчност (ХБН) представлява клиникалабораторен симптомокомплекс, свързан с прогресивно намаляване на бъбречната функция в резултат на необратима нефросклероза. През

последните години все по-широко приложение намира терминът хронично бъбречно заболяване (ХБЗ), който отразява континуитета и прогресивността на бъбречното увреждане. ХБЗ представлява сериозен глобален здравен проблем, асоцииран с намалена продължителност на живота. ХБЗ води до сериозни усложнения, които често предизвикват инвалидизация на пациентите. Това поставя в центъра на вниманието необходимостта от действия, насочени към подобряване на тяхното качество на живот и прави дисертационния труд на д-р Бошева изключително актуален.

Обем и структура: Дисертационният труд на д-р Магдалена Иванова Бошева е написан на 147 стандартни страници, онагледен е с 33 фигури, 17 таблици и 1 приложение. Библиографският списък е представен от 356 източника, от които 13 са на кирилица и 343 на латиница. Завършва с изводи, които подкрепят необходимостта от изследване на дисертационната тема. Проблематиката и съдържанието на труда са дисертабилни и представляват интерес, не само за лекари специалисти по Физикална и рехабилитационна медицина, но и за по-широк кръг от специалисти в областта на овладяването на ХБЗ.

Литературният обзор последователно разглежда основните понятия за хронично бъбречно заболяване, както и мястото и ролята на ОПЛ в решаването на основите проблеми в тази област. Разгледан е българският и световен опит в етиологията, патогенезата, патофизиологията, диагностиката, лечението на ХБЗ и качеството на живот на тези пациенти.

Методика на изследването: Целта на проучването е Цел на настоящата дисертационна разработка е да се докаже, че чрез използване на специализирана интрадиализна кинезитерапия се подобряват двигателната активност, социалната рехабилитация и качеството на живот при пациенти в краен стадий на бъбречното заболяване (ESKD).

За постигането ѝ докторантката е определила 5 основни задачи за постигането и:

1. Проучване на двигателната активност на две групи (експериментална и контролна) пациенти с ХБЗ на диализно лечение чрез:
 - Duke Activity Status Index (DASI) – докладвана от пациента оценка на функционалния капацитет, максималната кислородна консумация (VO2

max) и максимален метаболитен еквивалент на задачите (METs). Максималната кислородна консумация (VO_{2max}) е доказан предиктор за смъртността на болните на хемодиализа;

- 6-минутен тест на вървене (6MWT) – клинична оценка на нарушенията на походката и статичното и динамично равновесие;
- Sit to stand test (STS60) – клинична оценка на функционалната сила на долните крайници.

2. Проучване на влиянието на хронииодиализното лечение при двете групи пациенти с ESKD върху двигателната им активност и индивидуалното качество на живот чрез адаптирана версия на стандартизиран въпросник за качество на живот на пациенти с бъбречно заболяване (KDQOL-SF).

3. Оценяване на влиянието на специализирани кардио-вело упражнения върху клиничния статус на пациентите на хронииодиализа, обективизиран чрез изследване на лабораторни показатели за костно-минерални нарушения.

4. Създаване и прилагане на иновативен специализиран въпросник с цел установяване на основните причини за влошаване на двигателната активност на пациентите с ESKD и стратификация на рисковите фактори.

5. Създаване на оригинален алгоритъм за осъществяване на интрадиализни упражнения и с цел оптимизиране на рутинната клинична практика, профилактика на усложнения на основното заболяване, подобряване мениджмънта на болестта, рехабилитация и качество на живот на пациентите с ESKD.

Получените резултатите са представени текстово и чрез 17 таблици, 33 фигури и 1 приложение. Използваната статистическа обработка е адекватна. Обсъждането е задълбочено и добре систематизирано, сравнени са собствените резултати с международни препоръки за справяне с ХБЗ и подобряване на качеството на живот на тези пациенти. Именно в тази глава проличава добрата осведоменост и богат клиничен опит на д-р Бошева, и възможностите и за критичен анализ на получените резултати. Представените собствени резултати са напълно достатъчни за изпълнението на поставените задачи.

Изводите са 9 на брой и логично следват получените резултати. Те са добре формулирани, ясни и точни.

Изложените приноси са 6 на брой, като са разделени в три групи:

Приноси с теоритичен характер:

1. Установява се, че костно-минералните нарушения значително повлияват физическата активност, емоционалната и психична стабилност при болните, както и възприятието за общото им здраве.
2. При пациенти на ХД има значително нарушение във функционалния им статус, което налага обсъждане и приложение на аеробни интрадиализни упражнения.
3. Създаден е оригинален алгоритъм за осъществяване на интрадиализни упражнения и внедряването му в рутинната клинична практика с оглед профилактика на усложненията на основното заболяване, подобрен мениджмънт на болестта, рехабилитация и качество на живот на пациентите с ESKD.

Приноси с практико-приложен характер:

1. За първи път у нас са приложени аеробни интрадиализни упражнения със специализирано колело при пациенти на хроничен диализ.
2. Оценена е ролята на провеждането на интрадиализни аеробни упражнения при пациенти на хроничен диализ, както и влиянието им върху емоционалния статус и самочувствието на пациентите.
3. За първи път в България е разработен алгоритъм за поведение, включващ лабораторни и функционални изследвания при пациенти с КМН-ХБЗ.

Заклучение

Разработеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав в МУ – Варна.

Всичко това ми дава основание да дам положителна оценка “, за придобиване на образователна и научна степен „ Доктор“ на д-р Магдалена Иванова Бошева.

16.10.2025 г.

Изготвил стъ

1
Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Доц. д-р Женья Русева, д. м.